

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Dominica Resurrectionis. Resurrexit, sicut dixit. Marc 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

tus habitu, vultu submesto. Causam sci-
fcitantibus, ait: *Heri nimium mihi placuit. For-
tuna metuenda mutatio est.* Ita Iesus, in exei-
tato mortuo Lazaro, quasi infernum oc-
ciderat: hodie in tantis honoribus nil in-
folescit: Sciens futuram mutationem.

2. Philippo Maced. vno tempore tres
nuncij aduenere lati: primus de nato A-
lexandro: secundus de suorum equorum
in Olympico victoria: tertius de vrbe
quadem à suis expugnata. Quibus auditis,
in coelum clamavit: *Fortuna moderare
letitiam, & felicitatem tempera: Ne dein simul
omnia caput hoc obruant aduersa.* Christo
hic quam lata? At post qualia?

*Mundus
dum blan-
ditur, si-
diatur.*

II. Post letitiam de Amalecitis deu-
ctis, aduolat, ecce, Dauidi nuncius de oc-
ciso Saule, & Ionatha, & exercitu caeso,
2. Reg. 1. Sic Christo post paulum ab om-
nibus deserto, abnegato, prodito, &c. 2.
Vah monde! quem hodie colis Regem;
cras latronem, &c. proclamas. Hodie
Cæsari anteponis; cras Barnabæ postpo-
nis Iesum. 3. Ioab Abnerum benigne affa-
tur; mox trucidat. 2. Reg. 3. Simulator Mū-
dus Saluatorem. 4. Sic Leui & Simeon,
Gen. 41. Sichemo se fingunt amicos: mox
vitam eripiunt. 5. Aman, quo cum Assue-
ro & Esther pranderat die, die suspen-
ditur eodem. Esth. 5. Christus, quo sic in-
uehitur in Urbem die, die exors hospitij
exire cogitur eodem. 6. Daniel primus à
Rege proclamatur: post tridie in lacu leo-
num condemnatur. Ista fides est mundi!

PARS IV.

*De Iesuramos inter & vestimenta ex-
ultante.*

*Dum dan-
sur aleo.
magna.
Mortifica-
tur corpo-
ra.*

1. **E**CCE, ramos abscindunt superfluos
diuitiarum, ex arboribus diuites, &
substernunt in pauperibus Domino. 2.
Ecce, animæ poenitentium castigant cor-
pus suum, & peccatorum exuuias ad pe-
des Crucis expandunt: queis stercora via-

rum suarum obtegunt: Sicut vxor Iacob
stramine idola. Sole meridiano subinde
cogit æstus exutas ponere vestes: Ita ad
imminentem Solem Iesum suas Ieroso-
lyma, suas item ponit peccator. 3. Ecce,
Angeli, & Fideles, passionem commemo-
rantes Passum præeunt, & sequuntur
clamantes: *Osanna. Benedictus.*

4. Ecce, 1. Ipse *Exultat, ut gigas ad curren-
dam viam, Ps. 18. 2. Sicut Delphinus exulta-
bandus ludit in vndis, cum cieri persenti-
tis cietempestatem.* Heu, quantam præ-
sensit Iesus? 3. Sic Aegyptij in filiorum
morte soliti exultare. 4. Sic mortæ præ-
cipiens Cynus, canit exultans.

*Exultat
Iesus.*

II. Triumphans autem exultat Iesus, *Quia
quia nos amat, & desiderat se pascha fie-
ri. 1. Designatus talis, Num. 19. in vitula ru-
fa, iussa immolari extra castra, eiusque ci-
neres ad legalis munditiæ expiationem ad-
hiberi. Ardet amore Iesus: rubebat cruo-
re: Vt Passi merita sint expiatio nostra.*

*Quia
mar fori
opere.*

2. Sed quantumcumque ostenderit a-
morem, cruorem, meritaque foris; intus
tamen in animo eius longe erant ma-
iora. Quales fenestræ Templi aliquæ, in-
tus latissimæ, foris angustæ fuerant: 3.
Reg. 6. Ita Christi sunt vulnera. Quid, quod
amor patiendi tota passione fuerit pene
infinities maior? Ergo egredimini filie, expo-
nantes vos veterem hominem Col. 3. eiusque
vestes substernentes Seruatori.

*Intus in
ximope.*

DOMINICA RESVRRE- CTIONIS.

Resurrexit, sicut dixit, Marc 16.

IONAS. cap. 1. marifremente, eiectus for-
te, & absorptus à cete, triduum exegit
in ventre: dein effunditur, quasi rediui-
nus stas in litore. Et ecce plusquam Ionas hic,
Luc. 11. Iesus. Nauigat mare Redemptionis:
sevit tempestas iustitiæ: eicitur is in
mare tribulationum: triduo tenetur in
morte: Demum reddit se vitali auræ.

De quo

De quo nos

- I. Quod resurrectio sit fide capienda, non ingenio.
- II. Quod oportuerit Christum exaltari.
- III. Quod & nos oporteat in Christo resurgere.
- IV. Quis, mortuo Christo, status fuerit Corporis, Animæ, & Diuinitatis eiusdem?
- V. De morte Mortis.

PARS I.

De resurrectione non ratione, sed fide capienda.

Resurre-
ctio est in-
cōprehensibilis.

Tert. Id. de resurr. ait, Nihil esse difficili⁹, aut admirabili⁹ resurrectione mortuorum. Nisi credas, non intelliges. 1. Ea est fluuius Ezechieli, cap. 47. visus adeo intumescens, ut transiri non queat. Item Apoc. 5. Ea liber est ille intus & foris 7. signaculis signatus, quem nemo vel aperire, vel aspicere poterat; præter Agnum: Et animalia clamabant: Dignus es Domine accipere librum, & soluere signacula eius quoniam occisus es, & redemisti nos. Liber is in cuiusq; anima intus, & corpore foris scriptus, & innumeris signatus miraculis est. 2. In hoc mysterio, sapientia defecit Salomonis: Prouerb. 30. Tria mihi sunt difficilia; & quartum penitus ignoro; Viam aquile in celo: id est, ascensionem Domini: Viam colubri supra petram, id est, Resurrectionem: Viam nauis, in medio mari, id est, Incarnationem: & Viam viri in adolescentia. 3. Saducæi negabant resurrectionem: sciscitantibusq; super ea, Iesus respondit, Matt. 22. Erratis, nescientes Scripturas, neq; virtutem Dei.

Credibilis II. At nos credimus, 1. quod, sicut Is-
tamen vel raelitæ simul & Pharaonitæ, Exod. 14. sunt
ex Figuris. Aegypto egressi: verum ad mare cum
ventum, hi submersi; illi egressi sunt in
terrâ sanctam, sine vel morbo, vel vestiū
attritione: Ita corpora ex terra egressa,
iudicii Diuini mare transire habent; in
quo peccatores peribunt; iusti pertransi-

bunt ad gloriam. 2. Quales duo cum Ioseph capti, Gen. 40. ambo è carcere sunt e-
ducti: sed hic in malam crucem; ille ad
pristinam dignitatem. Ita 1. Cor. 15. omnes
moriuntur; sed non omnes immutabimur.

Et vero potense est Deus nos resuscitare. Nam 1. Qui ex nihilo creauit omnia; *Et Deo pas-*
qui potest de lapidibus suscitare filios Abrahe: *sibile.*
Luc. 3. facilius potest idem mortuos ad
resurrectionem conuocare. 2. Ezechiel,
cap. 37. agrum videns ptenum ostibus, in-
terrogatur: Putasne, viuent ossa ista? Et ipse:
Domine Deus tu nosti. Et Dominus sic eum
clamare iubet. Ossa arida, audite verbum Do-
mini. Mox anima subintrante constite-
runt corpora.

At Philosophi hæc non credere. Nam
1. Paulus Athenis de resurrectione disle-
rens, explosus est. act. 17. 2. Refert Enagrus
l. 1. Hist. Eccl. 15. Synesium Cyr. Episc. ini-
tio credidisse omnia: at ægre resurrectio-
nem. 3. Quin Apostoli. Nam Marc. 16. Re-
cumbentibus XL apparuit Iesus, & exprobrauit
incredulitatem eorū, & duritiam cordis: quia
hi, qui viderant eum resurrexisse, non credide-
runt. Lucas, c. 14. ait eos, viso Iesu, putasse
spiritum esse. Thomas, Ioann. 20. præfra-
ctæ ait: Non credam. At satis iam est: nunc
scimus, quia Surrexit, sicut dixit.

PARS II.

Quod oportuerit Christum exaltari.

Resurrectio docetur hodie, 1. Mariis Resurre-
per Angelos. 2. Per mortuos resur- *ctionis cer-*
gentes, & multis apparentes. 3. Per red- *tendo.*
eantes ex Emaus. 4. Per Petrum ex viso
domino. 5. Omnium primo per B. V. Ma-
riam, cui dominus primæ apparuit: vt S.
Ambr. vult.

S. Thomas Aquin. prodit, tribus de *Causa tri-*
causis Dominum resurrexisse. *Prima. Vt plex.*
iustitiam diuinam faceret notam; quæ e-
rigit elisos, & exaltat humiles. At Dominus
Phil. 2. Humiliavit semetipsum, factus obediens:

O 2 pro-

propter quod & exaltauit illam Deus. Fontes tam ascendunt alte, quam alte cadit origo: At Ps. 18. *A summo caelo egressio Christi: proinde & occursum eius vsque ad summum.*

Figura de exaltatione Christi pass.

1. Ad nutum Iosue, cap. 10. sol in caelo substituit: Ad nutum Patris, Iesus in Cruce fixus pepedit; dum inimici profigerentur, mundo subactio. Ideo par erat; vt, qui decem gradibus retrocesserat; infra nouem Angelorum choros, & humanum statum; is iam reuerteretur ad gradum pristinum. Sicut & Ezechia ægrotante factum est 4. Reg. 20. 2. Iobo reddita sunt duplicia, postquam patientiam dolorum in fimo deuorasset. Sic Iesu. Quia Psalm. 109. *De torrente in via bibit, propterea exaltauit caput.* In tantum quod Psalm. 8. *Gloria & honore coronasti eum Deus: Et exaltatum est nomen eius solius.* Psalm. 148.

3. Ioseph, Genes. 41. postquã vltima perpeffus fuisset; regijs induitur; vehitur carpeto; Saluator salutatur; Dominus & Princeps Pharaonica domus, & possessionis constituitur. Ita Iesus hodie gloria amictus; curru Diuinitatis vectus, Monarcha Saluator fit orbis. Act. 9. *Hic est, qui constitutus est à Deo Iudex viuorum, & mortuorum.* Et Ps. 71. *Dominabitur à mari vsque ad mare.* Illi dictum, Ps. 2. *Tibi dabo gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.*

4. Mardocheus cum omni populo Iudaico neci addictus diplomatis regijs, Esth. 7. actio in crucem Amone; eousque prouehitur, vt primus à Rege esset. Ita Iesus, Cui prædictum Psalm. 109. *Dixit Dominus Domino meo; sede à dexteris meis; donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum.* 5. Moyses, Exod. 1. in aquam abiectus; perpeffus multa; fit Dux populi. Sic IESVS. Sic & modo. Quare Exurgat Deus; & dissipentur inimici eius: Psalm. 67.

6. Daniel, c. 6. coniectus in lacum leonum, obsignatum, custoditum militibus; ecce egreditur, & cunctos satrapas super-

greditur. Ita Iesus; Ideo Ps. 8. *Omnia subiisti sub pedibus eius.*

PARS III.

Quod & nos oporteat in Christo resurgere.

D. Thomæ ratio secunda Resurrectionis Dominica est; vt & nos resuscitandos monstraret Deus. 1. Sic Tert. libr. de patient. c. 3. aduersus Marc. Et 1. Cor. 15. *Si Christus resurrexit; ergo & mortui resurgent.* Idque propter Diuinitatem, ait S. Th. p. 3. q. 36. art. 1. cui nostra humanitas hypostatice vnita fuit. Vnde 1. Cor. 13. *Per vnum hominem mors, & per vnum hominem resurrectio mortuorum.*

Magnes vi sua ferrum extra centrum rapit sursum. At 1. Cor. 10. *Petra erat Christus: Et idem Ioan. 19. ait: Si exaltatus fuero, omnia traham ad me ipsum.* Ideo per ipsum resurgimus trahi.

3. Panthera tam grato fragrat odore; tam pulcris est variegata maculis; vt progressa per siluam omnia contrahat animalia. Talis resurgens Iesus, cuius corpus donatum notis Immortalitatis, Impassibilis. Agilit. & Charitatis, odore gratissimo trahit bestias agri, mundi peccatores, & iustos. Cant. 1. *Curremus in odorem vnguentorum tuorum.*

4. In natiuitate Iacob calcem Esau arripuit sicque simul sunt editi. Gen. 25. Ita Humanitas Christi apprehensam tenens Diuinitatem, cum ea resurrexit; & in ea nos omnes. Nam Osee 11. *Traham vos in funiculis Adæ.*

5. Sicut flumen tranatur ceru, Plinio teste, ad id congregantur. Tum validissimus inquit primus, alius dein super alium; & primi tergo secundus cornuum pondus imponit, secundo tertius, sicque deinceps, dum pertranantes in sicca constant. Nobis præiit Iesus in flumine Ietho. perissemus, ni Dux educeret omnes. Et

1. Oportet Christiani exemplo.

2. Virtutis trahenti.

3. Odoris gratiam.

4. Meriti.

5. Auxilii.

nes. Et potens est: modo sequamur adinfulas Beatorum.

6. *Deno.*

6. Elifæus sepultus contactu suo mortuum suscitatur. 4. Reg. 13. Atqui, ait Euseb. Emiss. Hom. 7. de Paschate: *Noster Elifæus Christus mortuus, morte sua salutem largitur, & vitam sepultus operatur.* Et Rom. 4. *Mortem nostram moriendo destruxit: & vitam resurgendo reparauit.* Resurrecturum inuocat Psaltes 107. *Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara.* Respondent ibidem: *Exurgam diluculo.* Et Psal. 3. *Ego dormiui, & soporatus sum, & exsurrexi.*

PARS IV.

Quis mortuo Iesu fuerit status Corporis, Animæ, & Diuinitatis eius.

*Humani-
tas fuit im-
perfecta.*

I. **T**ertia causa Resurrectionis Dominice est apud D. Thomam: Ut corpus & Animam ambo perfectissima redderet. Alterum enim absque altera est imperfectum. Nam vel Christi Corpus in sepulcro exanimæ, digressa ad inferos anima, verus perfectusque homo non fuit; teste S. Th. p. 3. q. 50. art. 4. Et Arist. 4. Metaph. negat, mortuum esse verum hominem: nisi æquinoce. Atque hoc erat, quod tam efflctim à Patre Ipse petierat, Ps. 15. *Caro mea requiescet in spe, resurrectionis: quoniã non derelinques animam meam in inferno; nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem.* Et Ps. 70. *Quantas ostendisti mihi tribulationes multas, & malas? & conuersus viuificasti me, & de abyssis terrarum reduxisti me.*

II. At ubi anima Diuinitas interea; dum Corpus in sepulchro, Anima in limbo? Fuit hæc ab illo seiuncta: sed à neutro Diuinitas vnaquam, Nam, ut ait Damasc. lib. de Incarnatione. Verbi: *Quod semel Assumpsit, nunquam dimisit.*

Similia.

1. Ut arcus, nimium tensus, dum rumpitur medius; pars vtraq; neruo hæret: Ita Christi Corpus & Anima Diuinitati.

2. Cum miles stringit gladium, hic à

vagina separatur; at vterque à milite tenetur: Sic inuictus miles Iesus. 3. Veruit Deus in Leuitico mortui turturis caput à corpore separari, Ita Christi Diuinitatem ab Humanitate.

Figura.

Idem Figuræ præmonstrarunt. 1. *Samson, Iud. 16.* Dalilæ amoribus obsequens, Gazam diuertit, vrbs clauditur ab hoste. Atis, in hostis ludibrium, portas abstulit secum in montem. Christus, amore generis humani, sepulcro clausus, in ludibrium hostium, portas Mortis & Orci confregit. 2. *Ioseph, Gen. 39.* nexus nexorum fit magister; eosque secum eduxit; Iesus, in limbo detentos.

3. *Catulus leonis* recens effusus tres ipsos dormit dies, mortuo similis: dum parens horrendo rugitu eum suscitatur. Sic Iesus: Excitus voce Patris, Ps. 107. *Exurge gloria mea; Exurge psalterium & Cithara.* Et vero *Resurrexit, sicut dixit.*

PARS V.

De morte mortis.

Ergo hodie, ô Cæsar, ô Hercules mûdi, mortem morte destruxisti. 1. Ut Eleazarus, 1. *Marc. 6.* sub elephâtem subiens, (cui insidere Regem autumabat,) bestia suffossa, ignoranter mole oppressus perit: Ita mors, dum maximum elephantum Iesum parat occidere, occiditur, Osee. 13. *Ero mors tua, ô Mors.*

2. Iacob nocte tota colluctans Angelo sub auroram lædatur quidem: sed vincit. Gen. 32. Ita Iesus nocte Passionis in Humanitate læditur: at vincit. 3. Saul fugiens prælio premitur ab instantibus Philistæis: aitque armigero, 1. *Reg. 31.* *Euagina gladium, & perime me.* Facit: simul eodem & se gladio interficit. Iesus ab Iudæis pressus; mandat morti, occide me. Is. 53. *Oblatus enim est, quia voluit.* At mors per Christum se quoque peremit. 4. Ut Samson, *Iud. 16.* morte iniucos occidit: Ita

O 3 Iesus

Iesus inimicos Crucis demones, Mortē, & impios. *Cantemus ergo Domino: gloriose enim magnificatus est: equum & ascensorem, Mortem & diabolum, proiecit in mare.*

Per ora, facta apostrophe, si placet 1. Ad detentos in limbo: quæ illis gaudia?

2. *Ad Viatores viuos; quæ illis solatia, & auxilia? &c. 3. Ad B. V. Mariam: quæ dicere cum Iacob possit; Gen. 45. Sufficit mihi: quia filius meus Iesus viuit. Noli Tobiana excurrere amplius in Caluarie montem: Ecce resurrexit, sicut dixit; Mulier ecce Filius tuus. 4. Ad Marias, ne quærant eum in sepulcro: Non est hic. 5. Ad filias Ierusalem, animas; ne egrediantur videre Regem in diademate spineo. Non est hic.*

Bene! Non est amplius miser ille Iob in fimo Noe nudatus: Non est, ut in horto sanguinem sudans. Sed multum mutatus ab illo, Saluator est gloriosus in sacula. Amen.

DOMINICA IN ALBIS.

Cum esset sero die illa, una Sabbatorum; & fores essent clausæ.

Ioan. 20.

Ioseph. Gen. 38. inique ab fratribus habitus; expertus varia in Aegypto; demum Saluator eius effectus; augurationis suæ scyphum ab ignaris fratribus clam tolli curauit. Qua causa furti eos arguēs, cōplensque terrorib. ut diu anxios tenuit; tandem ad solos ingressus se prodit. Gen. 45. *Ego sum Ioseph frater vester; quem vendidisti in Aegyptum. Nolite pauere, neque durum vobis esse videatur, quod vendidisti me in his regionibus. Iam Christus clausis ob metum, in maxima fame charitatis extinctæ: ecce medius astat, mœstosq; affatur. Pax. &c.*

Nos

- I. *De causis Resurrectionis Dominicæ.*
- II. *Quid, quod sero veniat Dominus?*

III. *Quid ianuæ clausis ingressio; & statio in medio sibi velint?*

IV. *Quæ pax Christi; quæ mundi?*

V. *Qualia Domini vulnera fuerint?*

VI. *Quæ causa vulnèrum à Christo retentorum?*

PARS I.

De causis Resurrectionis Dominicæ.

Prima, apud D. Th. p. 3. q. 54. art. 4. est Iustitia Dei in remunerando Filio, pro meritis tantæ Charitatis, passionis, ac Iustitiæ. 1. De ea Phil. 2. *Factus obediens usque &c. propter quod & exaltauit eum Deus.*

1. *Causa Iustitiæ.*

2. Ipse viatoribus, Luc. 24. *Nonne oportuit Christum pati, & sic intrare gloriam suam?*

3. Et Petrus, Act. 2. *Quem Deus suscitauit, solutus doloribus inferni; iuxta quod impossibile erat, teneri eum ab eo. q. d. Ex iustitia debuit suscitari, sic meritis. Sicut nec naturaliter teneri possunt quædam corpora, ex cætro suo mora, locoue naturali. Hinc ignis sub terra dirumpit montes, vrbes, & quæque, ut erumpat. Sic aer terræ motus efficit coarctatus. Ita nec corpus Christi poterat teneri.*

4. Debebat cælo, & gloriæ: Et hanc gloriam ut manifestaret nobis; quo pro ea digne coleretur; necessaria erat resurrectionis. 5. Et corpori Christi debebat vnio cum anima, propter vtriusque vnionem hypostaticam cum Deitate: non imperfecta Humanitas cum Deitate iungeretur, corpore separato.

Secunda. Ut ostenderet suam Diuinitatem. At licet alijs id factum miraculis; resurrectione tamen ex vi propria superat omnia. 1. Vnde Rom. 1. Qui prædestinatus est Filius Dei in VIRTUTE, ex resurrectione mortuorum. 2. Tribus, se Deum esse, docuit Iesus: Miraculis: Remissis peccatis: Resurrectione, & mortuorum suscitatione. Quæ ipse præstitit autoritate propria; non aliena, & concessa: ut Elias. 3. Re. 1. Elias,

2. *Causa Diuinitatis ostendenda.*